

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок № 10, II пог.
Конто пошту. шваб. 143322
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячна в краю 450 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 год.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА одного примірника
20 сот.

Боротьба за Відень.

Львів, 13 березня 1927.

На сам наш Великдень, 24. квітня т. р., отже за нещільних шість тижнів, мала Австрія переживатиме горячий час, бо в тому дні мають відбутися одночасно вибори до її Національної Ради, до віденської міської ради, яка є рівночасно соймом союзнного міста Відня, до кількох краєвих соймів і до громадських рад зливє всіх більших міст. Хоч загально світ мало інтересується до нею 6 1/2-мільйонної австрійської республіки, то в той день його увага буде спрямована на цю державу, а передовсім на її столицю — Відень. Бо саме від висліду цих виборів залежатиме, чи в цій столиці, що є переважно господарсько-торгівельним і культурним центром, пануватиме далі всевладно соціалістична більшість, чи управа Відня перейде з руки т. зв. міщанських партій. Ці вибори покажуть, чи соціалісти зможуть управляти далі при допомозі болячої віденської комуні своєї соціалістичні експерименти, чи зможуть здійснювати свою марксистську програму, — чи може Відень перестане вже бути червоною фортецею в самому центрі капіталістичної Європи.

Як виходить з австрійської і німецько-державної преси, зацікавлення цими виборами в самій Австрії величезне. Правда, і при всіх попередніх виборах до Національної Ради і до краєвих соймів населення австрійської республіки виявляло значне заінтересування і велику політичну зрілість та виробленість, бо всі ці вибори у своїй висліді спричиняли тільки незначне пересушення сил між поодинокими політичними партіями. Але коли при давніших виборах велику роль у виборчій агітації грала справа придручення Австрії до Німеччини, то тепер ця справа відійшла на задній план, хоч, розуміється, нема в Австрії політичних партій чи груп, яка не деляла б на дні душі думки про злуку з великою Німеччиною. Але під впливом напружених соціальних відносин і несприятливих політичних обставин гасло злуки з Німеччиною втратило своє гостре вістря і ледви, чи буде ним послуговуватися у виборчій кампанії яканебудь політична партія. Вся вага цих виборів у тому, хто стане паном червоного нині віденського району: соціалдемократи, чи зєдинена християнсько-міщанська опозиція. Це гасло і виборча паролка для одної і другої сторони.

Слід об'єктивно зазначити, що соціалістична управа міста зробила багато доброго й корисного для широких кругів його населення, щоб згадати тут тільки будову робітничих домів, всесторонню соціальну опіку, інвестиційні роботи з метою зменшити безробіття і т. д. Однак протиіа сторона заявляє на це, що все те могли соціалдемократи виконати тільки завдяки величезним матеріальним надбавкам довголітніх володарів Відня — християнських суспільників, не забуваючи при цьому додати, що соціалістичні експерименти Відня коштують значну частину його неробітничого населення дуже дорого. Противники соціалістів є проти наслідання рішучо зависоких податків на торгівлю і промисел, які під

ними задихаються, як узагалі проти податкової і фінансової політики громади, якою кермує твердою рукою соц. радний Брайтнер. Вони радять зятягнути внутрішню позичку, яку громада легко може дістати, а яка розділила б тягарі на довгі десятки літ, щоб теперішнє покоління, виснажене війною і соціалістичною господарською, могло вже раз прийти до себе.

До чого змагає соціалістична більшість у Відні, видно найкраще зі слів соціалістичного провідника д-ра О. Бауера, висказаних недавно на передвиборчому вічу, де він заявив без обиняків: „Чи міг би хто сьогодні зрозуміти, що прим. газівня або електривня є в приватному посіданні? Хочемо довести до того, аби така сама думка була абсурдна й у відношенні до мешкальних домів“. Бо треба знати, що віденська комуна зберегла донині в повній силі т. зв. охорону льокаторів, яка є однозначна з тим, що власники домів не мають з віднайму ні зломаного сотика доходу, а льокатори платять невеличкий чинш громаді, яка буде саме за ті гроші великанські дома для безпринотних і робітників. Така охорона льокаторів — майже ідентична з націоналізацією домів, і до того змагає нинішня управа міста Відня.

Як бачимо, нові вибори в Австрії — це властиво боротьба за Відень, за здобуття віденського району. Чи вдасться це зєдиненій прогісоціалістичній коаліції, можна сумніватися. Можливо, що соціалісти стратять кілька мандатів на провінції, можливо, що й у Відні

зменшиться стан їх посідання — але від тих можливих страт ще далеко до їх аломання у Відні, де вони при попередніх виборах здобули мало не дві третини всіх відданих голосів. До того весь виборчий апарат у Відні в їх руках, а ця обставина має також своє значіння.

До якої міри розгорілася виборча боротьба в Австрії, видно найкраще по тім, що обі найбільші політичні партії, а саме християнські суспільники і соціалдемократи, творять біля себе цілі коаліції партій, щоб до виборів виступити якнайбільше сконсолідовано і не допустити до розбиття голосів своїх і своїх дрібніших союзників. Так разом з християнськими суспільниками підуть до виборчої урни не тільки всі німецькі міщанські, буржуазні партії, але навіть міщанські чехи і деякі жиди, підчас коли на соціалістичну лісту голосуватимуть солідарно соціалістичні й жиди, комуністи (вперше) і партія дрібних селян та сільських робітників.

На одну обставину варто ще звернути увагу нашого громадянства. А саме, не зважаючи на напружені відносини й гостру виборчу агітацію, обі воюючі сторони, християнські суспільники і соціалдемократи, гарантували собі взаємно в окремому договорі не перешкаджати собі обопільно у виборчій боротьбі й не розбивати собі віч, але вести цілу підготовчу акцію річево і в культурних формах. Це добра наука для нас — не тільки на час виборів (ін.)

Протиукраїнський похід Москви.

До останніх подій на Радянській Україні.

Останні зміни в харківському уряді це наслідки постійного борювання Москви з українською стихією, яка невеличкими потічками вливалася навіть до нутра експозитори московської компартії на Україні, тобто до КП(б)У. В часах повоевного комунізму вийшло в склад КП(б)У скількись невеличких, але якісно досить добрих число національно свідомих українців, що поставили собі за завдання боронити в партії інтересів не тільки української національної культури, але й пропагувати в ній ідею українського державництва, дарма що комуністичного зразку. До такої категорії членів КП(б)У треба врахувати також давніх незалежних українських соціалістів та соц. революціонерів боротьбистів, що попали до компартії ще в часи воєнного комунізму. Найбільше національного ферменту внесли до КП(б)У всеж таки члени української комуністичної партії т. зв. укаписти, коли ту партію насильно розв'язали за те, що вона ширила український політичний сепаратизм. Ясно, що укаписти, вийшовши до КП(б)У, не зреклись фактично того сепаратизму, хоч формально від нього мусіли відречися, бо тільки під тією умовою могли вийти до КП(б)У.

Національно свідомі члени КП(б)У вели в партії досить інтензивну боротьбу за реальну будову української культури та напіву української радянської державності, вони й боролися за інтензивну українізацію самої КП(б)У. Проти них була сильна опозиція, та всеж і та опозиція мусіла рахуватися як не з українською меншістю, то бодай зі зростом української національної стихії поза партією, яку в партії ділою факту та меншість ре-

презентувала. За українським національним елементом в партії йшли в багато справах також ті члени харківського уряду, що почували себе українцями. Діялося це не так може з внутрішнього їх переконання як радше, особливо в деяких випадках, наслідком голосу крові, точніше наслідком почуття племенно-расової солідарності. Але й між членами уряду було дві постаті, що робили це з глибокого пересвідчення. До них належали Скрипник і Шумський.

Москва досить довго приглядалася тому ніби то й рівнодушно. Колиж пересвідчалася, що в деяких справах харківський уряд не хотів вести безоглядно опортуністичної політики відносно Москви та що в тому нахилив неабияку підтримку в широких кругах українського національно свідомого партійного і позапартійного елементу, рішила перевести ліквідацію „сепаратизму“ покищо в самому уряді. В даному випадку Москва доказала, що її сила на Україні покищо непереможна та що з московським засильям невеличкому гуртку українців у партії боротися не під силу.

Та всеж і Москва мусіла при обсаді харківського уряду новими людьми робити це так, щоби не загострювати московсько-українських антагонізмів у цілому. І тому обсадила найвідповідальніші становища справді українцями, але такими опортуністами в національно-українському розумінні, що здатні кожної хвилини до національної апостазії находячи для цього повне оправдання в теорії комуністичного інтернаціоналізму.

Оком і ухом Москви на Україні став таким чином Затонський, що після най-

вищу позицію в КП(б)У в характері голви центральної контрольної комісії партії та в уряді, ставши відповідальним перед Москвою контрольором усеї діяльності того уряду, тобто комісаром т. зв. Робітничо-Селянської Інспекції. Об'єднавши в своїх руках такі подвійні контрольні функції, Затонський став фактичним диктатором України і всесильним експонентом Москви в харківському партійному й урядовому центрі. Сильнотку Затонського подали ми в одному з останніх чисел „Діла“. До неї нічого додавати не приходить. Москва знала, що робить. Кращого оборонця своїх інтересів на Україні і кращого реалізатора своїх експлуатаційних плянів відносно України вона найти не могла. Затонський нині виключне знаряддя Москви на Україні і цього для його характеристики досить.

Найбільшу втрату понесли українські національно свідомі комуністи через деградацію Скрипника. Бож годі це назвати інакше, коли його пересунули зі становища народного комісара юстиції і генерального прокуратора республіки на становище наркома освіти. Знову ж найсипатичнішою для широких безпартійних українських кругів в уряді українця Шумського взагалі з уряду викинули.

Зі Скрипником комуністичні московські націоналісти так як зі Шумським поступити не могли, хочби з тої простої причини що він мав великі заслуги не тільки перед комуністичною диктатурою на Україні, але й перед загальною комуністичною диктатурою в цілому СРСР. Скрипник був одним із творців конституції СРСР, і одним з ініціаторів концепції Радянського Союзу в нинішньому його виді. На становищі генерального прокуратора України і наркомюста пробув він від 1922 р. по день деградації. Як прокуратор опротестував він кілька московських декретів і розпорядків, що суперечили конституції та порушували й без того до мінімум зведені права України в Союзі.

Ніяковість деградації Скрипника відчували найприкраще самі харківські комуністичні головачі. Бо ось з того титулу алаштували вони саме в день деградації Скрипника свято п'ятилітньої його праці на становищі наркомюста і ген. прокуратора УСРР. Виголошували привіти секретар президії ВУЦВК-ту Власенко і секретар ЦК-ту КП(б)У Каганович. Ці привіти як і сам „ювілей“ мали бути свого роду сатисфакцією для Скрипника. На жаль набрали вони дуже прикрого характеру „ювілейної деградації“. Бо чи не межує це з верхом шизму, коли Власенко у самому привітно-му слові сказав між іншим ось що: „Дозвольте, отже, висловити задоволення, що нове призначення Миколи Олександровича Скрипника, що покладає на нього не менш відповідальні турботи з погляду проведення політичних завдань, що стоять перед народним комісаром освіти із погляду розвитку культурної діяльності нашої країни — що на цій новій посаді при нашій підтримці Микола Олександрович неохотно провадитиме свою роботу з такою самою енергією, як він працював і раніше як народний комісар юстиції“. Це якразіше виглядає та ніяковість з привіту Кагановича. „Тов. Скрипник — казав він — є в нас не просто народний комісар, тов. Скрипник є одним із керівників нашої держави, одним із основних великих діячів і політичних діячів і саме тому, нині і компартія і радянські органи зупинилися на кандидатурі тов. Скрипника на народній освіті. (Це вже просто наруга! ма освіті. (Це вже просто наруга! — Ред.). Намажжко зняти тов. Скрипника з посту генер. прокуратора. Ми висуваємо замість нього тов. Порайка — його ми відомуватимемо й сподіва-

Від часу появи правдивої

Вільної від кофєїни Кави Гар

не уживаємо іншої в нашій родині. Цінимо її не тільки тому, що є нешкідливою, але також і за її знаменитого смаку. — Д-р мед. Ст.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Нова великодержавна повстає над Дніпром. — Харківські перемени на ті погляди проф. Шульгина. — На маршесі „Natio“ і становище „Роботників“ і „Слов а Польського“.

На сторінках нашого органу згадували ми про сенсаційну статтю „Матен-а“ на українські теми під написом „Нова великодержавна повстає над Дніпром“ (*Une nouvelle puissance se lève sur le Dnieper*). Займався тією статтею й наш парижський кореспондент. Та досі не мали ми в руках оригіналу статті. Добувши його вважало своїм обов'язком понайти з нею змістом тієї передовиці „Матен-а“ наших читачів — тим більше, що стаття не має інтерв'єйного вістря.

Згадана стаття є вислідом розмови між представником „Матен-а“ Кораб-Кухарським (поляком) і проф. Ол. Шульгином, відомим університетським дипломатом.

Проф. Шульгин у першу чергу вказав на метаморфозу України, довершену в останніх літах. Українська мова є пануючою в церкві, школі, урядах і пресі. Українізаційний курс не так є доказом більшовицького лібералізму, як радше є виливом конечності. Більшовики роблять все можливе для піддержання федераційних зв'язків, але маса декларується за Україною. Комунізм на Україні є рожевою водою.

Від довшого часу український селянин є власником свого земельного наділу і в практиці в нас привернено спадкове право.

Можливість бунту в червоній армії проф. Шульгин відкидає. Зрештою повстання не є бажане, бо

„повстання означає домашню війну, втрати на силах, в крові і майні, вичерпання народу. На основі ходу, яким розвиваються події, маємо поважні дані вріти в те, що *незалежність України стане фактом довершеним, як природний процес, без видобуття зброї*“.

Про становище більшовиків до всіх тих перемін ось як висловлюється проф. Шульгин:

„Не можуть нічого зробити. Від часу до часу б'ють на тривогу, але це платіжні острого, бо більшовики є безборонні проти людей, що називають себе комуністами, а одночасно не дають їм признати до того, що перш усього вони українці. Завтра, заперено вас, скоро тільки стануть зовсім вільними, відкинуть комунізм, щоб приєднатися до демократичної і республіканської програми. Більшовики знають про те“.

польського критика обурювало інші круги польського громадянства. Ще перед оголошенням своєї книги із перекладом „Гайдамаків“ — чув перекладчик пристрасні протести. „Деінде, писав він, вказання народів на шось, що з його життям має кунєбудь стичність, заслугує на шире подяку. Не відмовлять мені її розумні, — про інших не добаю“.

(LVIII)

Та ось знайшовся критик, який не побоявся назви „дурного“ і для загального добра, щоб не ширилося ще більше згіршення і щоб успокоїти свою власну совість — гостро накинувся в „Bibliotecę Warszawską“ 1862, I, ст. 159–163, на Совінського за те, що той поважився переклад „Гайдамаків“ оголосити друком. Коли вже Совінський хотів конче шось перекласти, то міг це зробити з „Наймилішою“, а не з „dragomanem tej kanibalskiej biesiady ducha“. Нав'язуючи до Кулішевих слів, що Господь післяв Шевченка, щоб будив живих до життя, цей рецензент пише: „Bledną i drżą nam usta, ilekroć przystępimy je wyszczególniac te dzieła żywota, ku którym Szewczenko poręcza żyjących: Nóż, głownia, strumienie gorzkiej nawałki z krwi strumieniami“.

Шевченка зве цей критик „хлопським Байроном“. Байроном розуміється перелицьованим і виверненим підшеврою на верха. В зручних парфразах полемізує цей критик (що скрився під буквою — Ф) навіть із Шевченковою автобіографією; Енгельгардт міг вибити Шевченка за те, що той „mało co nie podzielił domu“.

Ось як пише про це місце другий поляк, автор студії про Шевченка Гвідо барон Баталія: „Ach

У вступі до цієї розмови згадує проф. Шульгин, що довершувана на Україні еволюція, довші до повстання нової великодержави над Дніпром, зовсім змінила стан річей в Європі.

Вже в Лондоні і в Римі, а від довшого часу в Берліні починають відкривати очі. Знаю, що в діврі Чігі як і в Форні Офіс і на Вільгельмштрассе визначні спеціалісти займаються справами України, згідною уваги проинизливості складавали за її матодичним усамостійнюванням. Було би прикро, колиб повстання нової східної великодержави завтра викликало у Франції враження повної несподіванки“.

Розмова проф. Шульгина, як бачимо з останнього уступу, має перш усього пропагандистичну мету, але одночасно годиться з притиском підкреслити, що немає в ній ніяких інтерв'єйно-воєнних замашок чи підкоджуваль — не лише явних, але навіть скритих.

Посторонній глядач міг би брати зміст розмови проф. Шульгина з деякими застереженнями. Одиначе остання тривога більшовиків, що довела до далекоїдучих змін і перемін в харківському уряді, доказує, що тут справді йде глибокий процес в незалежницькому напрямку. Випосаження диктаторською владою В. Затонського, який все був „оком Москви“ на Україну, перетасування у верховних установах Рад. України та відпущення в неласці наймаркантишних провідних комуністичних діячів — українців (як нпр. Шумський), — все те в значній мірі підтверджує правильність поглядів проф. Шульгина і свідчить про його поінформованість.

Поява місячника „Natio“, спільного орчану непольських народів під Польщею, викликала різні відгомони і різні настрої в польській пресі. Над деякими голосами ми вже принагідно зупинилися, а над деякими прийдемо ще зупинитися. Варшавський „Роботник“ присвятив появі „Natio“ і порушенням з ній питанням кілька статей. В одній з них („За спавжиста“) звернено увагу на питання українське і білоруське з приводу статей д-ра Дм. Левинського і пос. Єремича. Статті обох авторів — мовляв — переповнені обвинуваченнями і наріканнями. Отже треба, щоб дихо, яке викликає обвинувачення і докори, було усунене, що міг би при добрій волі зробити і теперішній польський уряд. Правда, проти того виступають завзяті польські націоналісти, бо

„сповнення домагань меншостей і поль-

ської демократії не заспокоїть апетитів тих меншостей, але буде лише вступом до їх відпалання від Польщі. Це є єдиний і останній аргумент, що залишився в нас, і тому з милосердя не будемо з ним полемізувати. Скажемо тільки на одиниць Польщі, без огляду на утиски з боку трьох займівців, такі відпалання від нас і здобула незалежність. Однак розгляньмо той заміт у зв'язку з нинішніми реальними умовами. Українці і білоруси могли би відірватися від Польщі лише на те, щоб приєднатися до Росії. Однак одні і другі, змагаючи до незалежності, також п'ятують і совітську Росію як зазімника. Пос. Єремич підкреслює, що білоруси на схід від Білоруської Рад. Республіки приєднали до Росії, а д-р Левинський каже, що українці вийшли від радянського уряду виборювати для себе національні права. Правда: обоє справедливо, що в Росії уряд і білоруси мають без поривання диха, а в Польщі, але то факт відомий. Чогож ми нас учить? Вчить лише того, що слід українцям і білорусам створити такі умови, щоб Росія не становила для них притягуючої сили, треба перевести основні і радикальні реформи на окраїнах, як слушно домагається пос. Єремич. Іскити засвоєної дійсності згаданими діями, які сьогодні безумовно висловлюють оціню чи настрої більшості частини нашого окраїнного населення, дуже дивно представляється ролі тих „радикалів“, що зі злих не злих заговорили про незалежність України. Незалежність України і Білоруси може бути або вислідом війни, революції в Росії. Аби випадок війни між країнами — а теперішньому їх стану — неоглядно стануть по стороні Росії. Аби випадок революції є дві можливості: або побідить в Росії демократія, а тоді Рад. Україна і Білорусія нічого не втраять і своїх здобутків, а може їх ще пошарять або побідить контрреволюція, а в такий раз Польща могла би стати Північчю для українців і білорусів, однак під тую умовою, що в нас будуть почуватися в власній батьківщині. Заки Польща не сповнить тієї умови, не маємо права вступати з домаганнями незалежності України чи Білоруси, бо воно цілком своїм вістрям звертається проти Польщі. Хіба наші „радикали“ не просять, щоб радяльські українці зробили повстання проти Москви і віддали під протекторат Польщі. А може і тей „орієнтації“ світають в тих головах“.

Важко відмовити „Роботників“ слушності в оцінці дійсності і ясності погляду на цю важливу справу, розуміється, з польського становища.

Ясно, що в оцінці „Natio“ і „Слов Польське“ не могло лишитися позаду і статті „Документ ненависті“ вивисалоюно стільки „сильних“ і, розуміється, актих слів, стільки нісенитиць і докорів адресу „толерантної“ польської влади і крайности посушеного лібералізму, що в віть цьому канібалістично-шовіністичному органі рідко трапляється з одного рамаку висловити такі глоси зі свого благородного вутра.

сленну, на її услугах стоячу, інтенгенцію.

Осуджувано Шевченка за поєми: „Тарасова Ніч“ і „Гайдамаки“. А всеж таки автор „Кобзаря“ недово-значно заявив, що ніяким робом не можна підсувати йому канібаліських інстинктів. У примітці в „Гайдамаках“ пише Тарас: „Тарасова Варфоломєєва ніч — одна другої варг на стид Римської ті-яри.“ Що Тарас не радів проливанням крові ради якоїсь дикої жади крові, видно хочби з того, що після „Червоного Бенкету“ пише:

Оттаке-то було лихо
По всій Україні.

А в „Епільорі“ стверджує, що після Гайдамаччини:

Україна — на-віки
На-віки заснула.

Та вже найменшого сумніву не лишає Шевченкова „Передмова“, уміщена на кінці поєми, про становище самого поєта в шій справі: „Весело подивитися на старого кобзаря, як він собі сидить з хлопцем, сліпий, під тиним, і весело по-слухать його, як він заспіває дужу про те, що давно діялось, як боро-лися ляхи з козаками.“

„Весело, а все таки скажеш: „Слава Богу, що минуло!“ А надто, як згадаєш, що ми одної матері діти, що всі ми славняні“

(Продовження буде)

Культурні нації

основують організацію свого економічного життя на:

масових дрібних ошадностях.

(Всі українці повинні це практично зрозуміти.)

Д-Р ЛУКА ЛУЦІВ.

Л. Совінський і Т. Шевченко.

(Продовження.)

Так оцінював Совінський у 1860 р. Шевченкові історичні поєми з окрема і всю, знану тоді, творчість „Кобзаря“. Маючи високе, романтичне поняття про завдання поєта і підходячи до Тараса з таким суспільно-політичним поглядом, який панував серед поляків у 60-их роках про українське питання, — як де ми вище коротко згадали, — Совінський і не міг інакше оцінити Шевченка. Для критика, пише і. Свеніцький у згадуваній вже праці — нема „народу українського“ взагалі — тільки мужицтво, простолюддя, котрого почування з виразом спротиву самому Провидінню, що очевидно найкраще мусить знати свою волю, якою мужицтво України має у всьому повинуватися слухняно своїй долі; а суспільну думку поєта за все це можна оправдати тільки його найкращою вірою“ (ст. 65). Совінський „ані не пробусе навіть виділити сюжет-фабулу від поєтичного твору та оцінити його з боку трагічної грози і поєтичної сили“... „для нього поєт має бути істориком, та ще й критичним і людяним, щоб — хрещ Господи, — когонебудь не образити!“ (Тамже, ст. 67).

Совінський, демократ 60-их років, хвалив Шевченка за твори із життя простолюддя, нахидаючись на автора „Гайдамаків“; приймав отже тільки із застереженням твори „Кобзаря“. Та навіть таке становище

*) „Taras Szewczenko, Życie i pisma jego. Napisal Gwido baron Batiaglia. Lwów, Nakładem Redakcji „Tygodnika Naukowego“, 1903. (Є не видатка із згаданого журналу). Ст. 13—14.

*) „Основа“, 1861, III, ст. 9.

*) І. Свеніцький: „Шевченко в світі критики й дійсності“, ст. 64.

*) „Полне вид. творів“, ред. В. Ломоно-т. I, ст. 108; підч. мов. — Л. А. Подолі-т. II, ст. 113. Совінський каже про миток Шевченка до „Гайдамаків“ — є в д-а в, через що допущається великого такту супроти українського поєта

Львів,
вул. Рутенського 3.

— **Кар'єра одного мандрівника**
Один з найбільшних французьких репортерів Сауверейн з "Матена", виїхав до Китаю, щоб зорієнтуватися у подіях. Ідучи через Москву рішав, що добре мати вступні інформації, від кого-ж би краще як не від ректора... китайського університету в Москві. Дивуетесь? Так, у Москві існує китайський університет, який має свою китайсько-китайський викладачів не ведуть там китайською мовою, але їх перекладають на китайську і розсилають у сотнях тисяч примірників по Китаю. Подорожні суми ці університет дає радянський уряд, а друзі —

китайський. Метою цього університету дати молодим китайцям ясний безсумнівний відповідь як розв'язати китайську проблему. Такі самі відповіді для Сауервайнові і ректор китайського університету. Як він називається? Радек. Звідки він дійшов до цього становища? Із звичайного Собольсона з галицького Тарнова, де його однокласники давно вже пішли китайський чай.

— **Сучасні діти.** Після скінчення війни коли італійські полонені верталися з Австрії до хати пристав до них 9-літній хлопчик і дійшов аж до Італії. Всіх розшукано, звідки він і хто, були даремні: його передали на виховання одному італійському священникові. Тепер родичі відібрали його від священника. Він має вже 18 літ, а колись утік з хати. — У малярській селі Надбачка повісилась семилітня дівчинка, заявивши раніше про цей намір.

— **Істер я танцю.** охотила цими днями гостей на балу у місті Манси. Танцюючі пари підчас чарльстона не могли стримати своїх розгойданих ніг і голів і пірвали своїм прикладом усю службу. Салля подобала на крутіз оповитих деревців. Кілька осіб поломало собі ноги та порозбивало голови. Чи не середовища сцена?

— **Острів Робінзона** на Тихім Океані став чимсь у роді Сибіру для уряду Чілі, який вислав туди комуністів, обвинувачених у державній зраді. Засланці під військовою контролею будуть колонізувати цю землю врожайну, але забуту.

— **З наших театрів.** Управа Нового Українського Театру, яка почала низку вистав по провінції і вноді, після турне по Любелішчине, має прихати до Львова, повідомляє нас, що згаданий театр у своїй складі є тим самим театром, який данише називався „Український Наддніпрянський Театр О. Міткевичевої“. Із трупи виїхала лише директорка театру пані Міткевичева зі своєю дочкою.

— **Михайло Голубинський** виступить у вівторок, дня 15, березня п. р. на сцені львівського міського театру в опері „Тоска“. Співатиме партію Кавардоссі. Одночасно довідуються, що нашого співака хоче заангажувати на низку виступів берлінська опера.

— **Сайтова веснянка.** Юрба безробітних демонструвала в Єрусалимі перед будинком сінатичної езекутиви, домагаючись підвищити підмог; наслідком бієнки з поліцією один робітник ранений, кількох арештували. — Цього літа відвідає Лондон 230.000 американців, про що вже ми знаємо корабельні бюро. — Відомого німецького актора Макса Палленберга, який приїхав на вистави до Колюнь (Кельн), обіграли з усієї гардероби; артист звертається з чемлим листом до злодіїв у часописі за проханням звернути йому гардеробу, бо не може грати. — У Шикалі із державних складів спирту злодії викрали цього ласого добра на 200.000 доларів, провінши від них окремі рури до свого сховища. — В Англії, по ному Уельсі, поширена епідемія ніспі; за один день 5 п. м. занедужало там 141 осіб. — У Пейпінгу відзначилась офіційна щорічна виставка: покищо приїхало 15.000 чужинних купців; між ними найбільше чехів. — Вятський „Губерн. совет народ хозяйства“ одержав за минулий рік 50.000 „ходячих“ паперів. Головна земська управа заснує своїх агрономів ріжнородними запитами, навіть про скількість кертців; більшість агрономів сидить і пише. Так кажуть офіційні „Известия“.

— **Позирі!** Пригадується, що в неділю дня 20, березня п. р. в год. 1030, зглядно в 11. год. передпол., в домові Товариства „Українська Бесіда“ при вул. Рутонського 22/л. (Народний Дім) відбудуться звичайні загальні збори Товариства Українських Правників у Львові зі звичайним денним порядком. — Головна Рада Товариства Українських Правників.

Нові книжки й видання.

Журнали:

ЖИТТЯ І РЕВОЛЮЦІЯ. Щомісячний журнал громадського життя, літератури й науки ч. 2, лютий: Зміст: Красне письменство: Т. Косаченко, Д. Фальківський, Е. Плузник, С. Вагрянський, Л. Могилницька, В. Подішук, Б. Тенета, С. Пилипенко, І. Микитенко. Культура, мистецтво, побут: Я. Сивченко: Западництво в українській поезії. К. Догань: Людина з планети. О. Полторацький: До питання про „образовість поезії“. Б. Шевель: Л. Глиб, М. Тарасенко: Акад. В. Гнатюк. М. Гладкий: Проблема культури українського слова. Н. Волинський: Ше про літературу в школі. О. Дорошкевич. Остання репліка. Політика, наука, техніка: Х. Хаелько: Українська соц.-дем. робітничка партія і світова війна. О. Лопанов: Нове в світовій хлібній торгівлі. З поточних нотаток. Серед книжок та журналів.

СВІТ, ч. 5. Зміст: М. Рудницький: Для кого пишемо? В. Грендж-Донський: Поезія. Михайло Приймач: Куна (із лемківських оповідань). Ів. Німчук: З українських пам'яток у Відні. І. Боршак: Україна у французькій літературі. З життя радянського села. Що жде Японію? З української хореографії. Максим Гехтер: Години з Брандесом. Антін Шмигелський: Крикницька еска. Д. Козій: Пам'ятки Спироно. Століття великого вчителя. За нагоди 100-х роковин смерті Пестальці, Ілля Еренбург, з білоруського життя, Чудодійний перень. Найновіший винахід: Марконі, З Полісса, З життя Марк Твена. Д-р Іван

Басанович, Ілля Еренбург: Неймовірна історія. Нові книжки й видання. Веселій куток.

НАЦІОНАЛЬНА ДУМКА, ч. II, лютий. Зміст: В. Мартинюк: Ідеалізм в українській суспільності. Д-р Степан Наканівський: Ми і жиди. Ю. Васильєв: Рефлексії. Роман Сушко: Мої спомини про першу сотню.

НАША БЕСІДА, ч. 3, 10. лютого. Зміст: М. Бужанин: Вітебськ в Україні. О. Цинкаловський: Якщо в серці лютий. В. Остролівський: Не наш. Лазеба-Лановський: Нетри. В. Некрашевич: Сні старого замку. В. Монкевич: Берестейські мирові договори. І. Боршак: Україна в Парижі. Іж. О. Ільницький: Дослідна справа у сільсько-господарському машинобудівництві. Д-р Ф. В. Паносис: Душевні зворушення і здоров'я людини.

НАША БЕСІДА, ч. 4, 25. лютого. Зміст: В. Остролівський: 75. роковини смерті Гоголя. Т. Догань: Кому молитися: Д. Цюмо: Росіяне для Гоголя були чужі. Д. Курим: Українські повісті М. Гоголя. С. Любарський: Родина Угровецьких. Б. Монкевич: Берестейські мирові переговори. В. Некрашевич: Сні старого замку. Б. Монкевич: Слідами нових запорожців. Французький географ про Україну.

БОГОСЛОВІЯ. Науковий тримісячник. Зміст: Еп. Іосиф Бодяк, посмертна агадка. Д-р І. Спіній: *Nam Spiritus Sanctus a Filio distinguitur*... о. д-р В. Васильєв: Про літургію св. І. Золотоустого. о. д-р А. шак: Уіюнні і автокефальні змагання. Огляд і оцінки. Вибрані питання. Всячина-хроніка.

НОВА ХАТА. Журнал для плекання домашньої культури. Рік III. Ч. 3. За березень 1927. Зміст: Хвиллини з життя К. Гриневичевої. — К. Гриневичева: Душа книжки. — М. Ф.: Діточі садки. — І. Федорович-Малицька: Нова історична повість Б. Лепкого. — Ріжні вісті. — М. Новакова: Панішки. — Весна й мода (6 сторін). — Як шити спортову блузу. — Ручні роботи. — Д-р Софія Парфанович: Вітаміни. — Наша хата. — О. Ш.: Жінка і спорт. — Берізка: Як заховати красу, свіжість і молодість? — Радя господарням.

ЖІНОЧА ДОЛЯ. Двожизневик для українського жіноцтва, ч. 5, 1. березня. Коломия, вул. Нова, ч. 1.

СІЛЬСЬКИЙ СВІТ ілюстрований господарський часопис, ч. 3, 1. лютого і 4. — 15. лютого. Львів, Соборська 32.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Ревізійного Союзу українських кооператив ч. 10, 9. березня. Львів, ул. Словацького 14.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, орган Креативного Господарського „Сільський Господар“ ч. 5, 1. березня. Львів, вул. Зіморанча 10.

ЕВАНГЕЛЬСЬКИЙ РЕЛІГІНО-ПРОСВІТНИЙ ЧАСОПИС ч. 5. Коломия, ул. Гетьманська ч. 44.

НОТИ:

Іван Левицький: Українська Рапсодія. Скрипка з фортепьяно. Львів 1927. Книгарня ім. Шевченка.

Мих. Моравецький: Зразкові лекції співа, для першої і другої кл. вселюдних шкіл. Підручник для вчителів. (Критичні замітки і пояснення І. Зубала). Львів 1927. Нахл. автора.

Мих. Моравецький: Позна Служба Бога по народному напіву. На діточий двоголосний хор. Станіславів.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру:

Судова Вишня: понеділок 14. III. Чорна пантера
Яворів: вівторок 15. III. Ой не ходи Грицю серед 16. III. Огі Іванової Ночи
четвер 17. III. Барон Кіммель
п'ятниця 18. III. Запорожець за Дунаєм
Немирів: субота 19. III. Маруся Богуславка
неділя 20. III. Від
Театр візидить на один місяць в турне по Любелішчине. Пізніше завітає до Львова з новим репертуаром як Андрєва „Сім повішених і інші“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ** **ПЕРЛОВНИ** Ігнатійович Львів. 956 87-2

МАГАЗИН Стамма, Львів, Сикстуська 16, поручає французьку волічку, матадор, штучний шовк Д. М. Ц. Панчохи, Рукавички, Реформи і т. п. найдешевше, бо вхід через сніг. 1708 2-12

МАШИНИ писарські: *Underwood, Remington, Mercedes*, майже нові оказіяно продають Михальські, Львів, вул. Соборського 12, 1552 5-10

ЦАНОВЕ! Шакуйте свій гріш! Мужеські капелюхи перероблює старанно на наймодніші фасони тільки фабрика капелюхів Рудольфа Найбелта, Балюнова 3, уряджена після найновіших вимог техніки. Вистава взорів і контори приняті: площа Марійська 8, вул. Казимирівська 25, Краківська 25, Городецька 72. 1683а 2-3

430Л. коштує цукорничка з доплаткою з хінського срібла у мандя, Коперника ч. 14. 1305 22-7

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган **Львів, Городецька 48.** Телеф. 834.
1640 Пересвітлення Рентгеном. 10-27

ВЖЕ приймає замовлення на весняний і літній сезон 1618 2-3

Кравецька Робітня Українських Інвалідів

у Львові, вул. Софії ч. 25.
Матеріали по гуртових цінах у робітні.

Криниця „Здіслеза“

порукає від 1. мая соняшні покої близько нових лазничок, вибагливий харч, на багання кухня дієтична. Зголошення до 1. мая.
Забілевища 16, 1. пов. між 3-5 попол.
1711 Телефон 34-21. 1-3

НАПРАВУ годинників як також біжутерії полагоджує фірма **И. Домбровскі** і **З. Розважескі**, Академічна 2, найліпшими фабо-1681 вими силами по приступних цінах. 3-7

Фабрика килимів

М. Хамули в глинянах

відкрила з днем 1. березня п. р. для вигоди 11. Т. Клієнтелі власний склад і продажу своїх ткацько-килимарських виробів при площі **Трибунальській**
число 1 3-5
(проти гол. входу костела ОО. Езуїтів).

До жіноцтва Бережанщини!

Заходом Філі Товариства „Просвіта“ в Бережанах відбудеться в неділю 20. березня 1927. о год. 12-й в полудне

Повітове жіноче Віче

для обговорення долі та організації повіту.

На віче прибувають видні робітничі наших жіночих центральних організацій.

Проситесь Виділі Читалень, Ради „Лугів“ та Управи Кооператив подбати про громадну участь жіноцтва. Присутність Лугувичок обовязкова.

Жінки! Явитесь громадно на це перше віче в нашому повіті та докажіть чим Вашу зрілість та свідомість жіноч-громадянки!
За Виділі Філі Товариства „Просвіта“ в Бережанах:

П. Сагайдачний **Д-р М. Західний**
секретар голова.

Загальні Збори

членів Повітового Товариства Креативного кооперативу з обмеженою порукою в Тернополі, відбудуться в четвер дня 31. березня п. р. о 12-й годині перед пол. в сали Мішанського Брацтва з таким порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з попередних Зборів.
2. Затвердження Управи в повнім складі на пропозиції Надзірної Ради.
3. Вибір одного члена Надзірної Ради. До участі в Загальних Зборах з управлені лише члени кооперативу особисто. Правні особи беруть участь через повноасника, осмотреного повнобаластю. Легітимаші, управнюючі до участі в Зборах, мають члени відобрати в локалі Кооперативу в Тернополі, вул. Мішкєвича ч. 11, а то почавши від дня 25. березня в урядових годинах від 9-ої до 1-ої год., а дня 31. березня, ц. є в день Зборів від 9-11 год. передпол.

Тернопіль, 10. березня 1927 р.
За Надзирну Раду:

Іван Боднар **Д-р Іван Якимчук**
голова секретар.

ЖІНКА

високотелігентна, симпатична вдова, середніх літ, енергична, розуміється на кухні і управлі домом, пошукує посади, самостійної газдині в замощішим домі, найрадше в місті, у старої особи, пана чи пані, або у священника відіця — також в пенсіюнаті як управителька чи до спільного провозу. Зголошення Адміністрація „Ціла“ під „Газдиня“. 1704 2-2

ЖУЖЛЕВА МУЧКА ТОМАСА (ТОМАСИМ)

є під весняні засіви на кождо пшаву і кождої пшави 1524 6-9

найліпшим і найдешевшим

ФОСФОРОВИМ НАВОЗОМ

Фосфоровий квас тваринної. : : : томасини ділає Казімірська фірма: Вказівки і ціники досвіді. **ІОСИФ КАРРАХ** Львів, вулиця Косцюшк ч. 18

ЧЕКОЛЯДА „ОПТИМА“
1673 найліпша 3-7
Загальні Збори

Байцуйте насіння Успулюном
або **сухою байцою Успулюном**
ІОСИФ КАРРАХ
Львів, Косцюшк ч. 18.

Конкурс.

Громадська Управа в Зелений повіт Надзирній, воев. Станіславів, розписує отск конкурс на віддання до відграження громадських ґрунтів о поверхні около 1000 га в ріжних місцях в гірській околиці, діяльною авторизованому геометром.

Умова: І. Вимірені пункта мають бути в відповідний спосіб трезало означені лікалами.

II. На підставі помірів, маєтьс виконати основно:

- a) по два ситуаційні плани,
 - b) накази узурпантів, зайнятих зово ґрунтів,
 - в) на случай потреби, два плани (копії) потрібні до судових процесів і до ведення інтабуляцій.
- Жк винагороду належить числити від кождих 1.000 біжучих метрів дієсно дантих ґрунтів.
- Оферти належить вносити до громадського уряду в Зелений во конеш березня 1927 року.
- Ближчих інформацій уділять писемно або устно Вп. Іж. ІОркеніч Роман в Р-файловій пш. Надзирній.

НА ВЕСНУ найдешевше перероблює і покриває матеріал і ковади зашави 1653а Магазин постелі 2-3

В Іжицький
Львів, вул. Коперника 3.